

32 . Garvăn | Comuna: Jijila | Județ: Tulcea | Punct: Bisericuța | Anul: 2013

Anul: 2013

Cod RAN: 160635.03

Perioade: Antichitate, Evul Mediu

Epoci: Epoca romană târzie, Epoca migrațiilor, Epoca medievală timpurie

Tipuri sit: locuire, amenajare/construcție

Categorii sit: Neatribuit, Apărare (construcții defensive)

Autori: Alexandru Barnea, Adriana Panaite, Eugen Marius Paraschiv-Grigore, Ioana Paraschiv-Grigore

Instituții: Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Muzeul Național de Istorie a României, Muzeul Național de Istorie a României

Raport

Cetatea Dinogetia se află amplasată în partea de nord-vest a județului Tulcea, la cca. 80 km vest de municipiul reședință de județ, pe malul drept al Dunării, la 10 km în linie dreaptă de municipiul Galați. Accesul către Dinogetia se poate face dinspre Tulcea pe DN22A iar din centrul satului Garvăn pe drumul național DN22e. Dinspre municipiul Galați se poate trece cu bacul pe Dunăre către localitatea I.C. Brătianu după care se continuă pe drumul național DN22E. Situl arheologic se află pe raza administrativă a comunei Jijila, sat Garvăn, la 3 km de vatra satului, pe partea dreaptă a DN22E ce leagă municipiul Tulcea de municipiul Galați.

Campania arheologică 2013 a pus accentul atât pe săpătura arheologică, cât și pe înregistrarea și inventarierea materialului arheologic rezultat în urma cercetărilor arheologice din anul în curs sau din anii trecuți.

Ca în fiecare an și primăvara anului 2013 a fost una foarte umedă ceea ce a facilitat dezvoltarea unei vegetații bogate, cetatea fiind invadată de o vegetație abundentă, prin urmare, o bună parte din timp a fost consacrată îndepărtării acesteia. Au fost curățate de vegetație atât termele, cât și cele mai importante edificii din interiorul cetății (domus-ul, bisericuța, praetorium-ul etc.)

Ca și în campania din anul precedent, obiectivul principal al campaniei de anul acesta a fost cercetarea matorului cuprins între sectoarele B și C ale cetății, mai precis în zona de sud-vest a fortificației. Demontarea acestui mator este necesară pentru a se putea recupera cât mai mult din informația științifică și materialul arheologic. În decursul anilor ce au trecut de la încheierea cercetărilor arheologice intra muros, aproximativ 1,5–2 m din lățimea totală a matorului s-a prăbușit, ajungându-se în prezent ca matorul cercetat să prezinte o lățime de cca. 3–3,5 m.

Astfel, s-a delimitat o suprafață de 15 x 3 m, orientată de-a lungul matorului, pe direcția est-vest, împărțită în cinci carouri de aprox. 3 x 3 m fiecare (1), numerotate cu cifre, de la vest la est.

Cercetarea a scos la lumină elemente legate de locuirea de epocă bizantină, fiind descoperită partea de sud-est a bordeiului nr.91, ce fusese dezvelit parțial în campaniile anterioare (2). Pe lângă acest bordei, conform planului publicat în monografia apărută în anul 1967 (3), în zona cercetată se mai află încă două bordeie (4), care, pentru moment, nu au fost surprinse în săpătură, acestea aflându-se la o adâncime mai mare decât cea a bordeiului nr. 91.

Complexul descoperit în caroul nr. 2, respectiv bordeiul nr. 91, a fost surprins pe o lungime de 2,80 m și o lățime de 0,70 m, reprezentând partea de sud a bordeiului, care vine să întregască jumătatea de nord a acestuia, cercetată în campaniile din anii '60 și publicată în monografia cetății, mai sus amintită. Prin urmare, bordeiul nr. 91 este de formă patrulateră, cu latura de aproximativ trei metri.

Bordeiul nr. 91 este construit din bârne de lemn, din care nu s-au mai păstrat decât câteva fragmente. La

colțurile locuinței s-au observat urmele lăsate de parii de lemn ce susțineau pereții bordeiului. Podeaua acestuia era făcută din lut galben, bine tasat și nivelat. La nivelul acesteia, precum și în nivelul de dărâmătură ce confirmă datarea acestuia în perioada mai sus precizată. Pe lângă materialul arheologic de epocă bizantină au fost scoase la lumină și mai multe materiale ceramice de epocă romană.

Stratigrafia martorului indică până acum patru nivele distincte: primul nivel este cel vegetal, cu o grosime de cca 0,30 m, de culoare negru-brun, din care s-a recoltat un număr mare de fragmente ceramice și de oase, cel mai probabil răscolite de către animale. Cel de-al doilea nivel, cu o grosime de cca 0,40 m, este alcătuit dintr-un strat consistent de cenușă ce provine de la incendierea cetății, în repetate rânduri, în perioada cuprinsă între secolele al X-lea și al XII-lea (5). Acest al doilea nivel conține o cantitate impresionantă de fragmente ceramice medievale și resturi osteologice. Urmează un al treilea nivel, cu o grosime cuprinsă între 0,10–0,60 m (6), care reprezintă stratul de nivelare al cetății și care cuprinde foarte multe materiale arheologice amestecate, inclusiv materiale din epoca romană și romano-bizantină. Acest nivel conține o cantitate mare de piatră provenită de la clădirile romano-bizantine dezafectate. Pe acest nivel au fost ridicate construcțiile de epocă bizantină printre care și bordeile nr. 91, 102 și 129 datate în secolele X-XII. Al patrulea nivel, care până în prezent are o grosime de circa 30 cm. Reprezintă un nivel de distrugere al construcțiilor de epocă romană alcătuit din foarte multe materiale ceramice, țigle și piatră de la construcțiile romane.

Materialul ceramic rezultat în această campanie este sărăcăcios, se remarcă câteva fragmente de brățări de sticlă, o mărgică, o monedă bronz, precum și mai multe fragmente de ceramică smălțuită (fig. 4). La acestea se adaugă un fragment de anforă cu o inscripție din cre se păstrează două litere (fig. 5).

Au fost efectuate și o serie de periegeze: în exteriorul rezervației, pe latura de est a cetății și în zona necropolei romane. Pe latura de est a cetății se observă o locuire extra muros foarte consistentă prin materialul ceramic răspândit pe o suprafață foarte mare precum. Pe lângă materialul ceramic s-a putut constata și o cantitate mare de chirpic ceea ce evidențiază existența mai multor locuințe.

Concomitent cu cercetarea arheologică, s-a continuat și prelucrarea materialelor arheologice provenite din campaniile anterioare, prelucrare concretizată în spălarea și inventarierea acestora, în vederea introducerii lor în baza de date. Tot materialul astfel prelucrat a fost ambalat în pungi și cutii, în vederea transportării la București pentru o prelucrare mai amănunțită.

Și anul acesta degradarea structurii ce protejază edificiul terme a continuat, o suprafață tot mai mare din acoperișul construcției fiind distrusă de vântul puternic, o intervenție imediată fiind necesară pentru protecția monumentului (fig. 6).

Note

- (1) Caroul standard este de 3 x 3 m însă nu toate carourile au aceste dimensiuni datorită faptului că martorul nu s-a păstrat egal pe toată lungimea lui.
- (2) Dinogetia I, 1967, figura 5.
- (3) Ibidem.
- (4) Bordeii nr. 102 și nr. 129.
- (5) MCA, V, 1959, p. 579.
- (6) Dinogetia I, 1967, p. 30.

Informații suplimentare online

[Raportul 5167 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
